

EMO, Eğitim ve Bilişim Örgütleri ile Siyasi Partileri Bir Araya Getirdi...

UZAKTAN EĞİTİMİN DERİNLEŞTİRDİĞİ EŞİTSİZLİĞE ÇÖZÜM ARAYIŞI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 7 Ocak 2021 ve 13 Ocak 2020 tarihlerinde “Salgında Eğitim” konulu, eğitim ve bilişim alanının temsilcileriyle, siyasi partilerin temsilcilerini bir araya getirdiği çevrimiçi toplantılar gerçekleştirdi. Uzaktan eğitimde yaşanan sorunların değerlendirildiği toplantılarda, İnternet alt yapısının geliştirilmesi için Evrensel Hizmet Fonu’ndan yatırım yapılması, erişim ve cihazlar üzerindeki alınan vergilerin düşürülmesini de içeren 14 çözüm önerisi geliştirildi.

EMO tarafından 7 Ocak 2021 tarihinde düzenlenen ilk toplantıya, EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ, Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) Yönetim Kurulu Üyesi Ezgi Ekiz, EMO Bilgi ve İletişim Teknolojileri Komisyonu Başkanı Ömür Yıldız, İyi Parti Ankara Milletvekili ve Eğitim Politikaları Başkanı Şenol Sunat, Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) Genel Başkanı Prof. Dr. Nejla Kurul, Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim-İş) Başkanı Orhan Yıldırım, Tüketici Birliği Federasyonu Başkanı Mehmet Bülent Deniz, Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (Telkoder) Başkanı Halil Nadir Teberci, TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği Başkanı Rüştü Arseven, İyi Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Prof. Dr. Ümit Özlale, İyi Parti Eğitim Politikaları Başkan Yardımcıları Gülümser Birol ile İlim Özden, Danışman Mert Yavuz ve Gazeteci-Yazar Fusun Sarp Nebil katıldı. EMO koordinasyonuyla 13 Ocak 2020’de gerçekleştirilen ikinci toplantıya ise ilk toplantılarının katılımcıların yanı sıra Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili ve Dijital Mecralar Komisyonu Üyesi Onursal Adıgüzel ve BMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Atasoy da katılım sağladı.

İlk toplantıda, Covid-19 Pandemisi sürecinde okullardaki uzaktan eğitim sürecinin bilişim, altyapı ve eğitsel faktörlerini farklı açılardan değerlendiren sunumlar gerçekleştirildi. Soru ve yanıt bölümüyle yapılan tartışmalarda konu derinlemesine ele alındı.

“Yüzyüze İçin Yatırım Yapılmalı”

Eğitim-Sen Genel Başkanı Nejla Kurul sunumuna, salgın döneminde verilen uzaktan eğitime ilişkin bilgi verirken, öğrenci katılımını azaltan sorunlara değindi. Okullar ve üniversiteler arasında zaten var olan eşitsizliklerin uzaktan eğitimde daha da derinleştiğine dikkat çeken Kurul, yoksul, engelli ve anadili Türkçe olmayan çocukları ile mülteci çocukların etkilendiğini ifade etti. Uzaktan eğitimin etkinliğine ilişkin değerlendirmelerde

bulunan Kurul, yüz yüze eğitimin öneminin altını çizdi. Yüz yüze eğitimin verdiği karşılaşma hissi, duygular, esin kaynakları, sosyalleşme imkânları gibi uyarıların çokluğu, çeşitliliği ve zenginliğinin insan eğitiminin ve gelişimin üzerinde büyük etkisi olduğunu vurguladı. Kurul, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan uzaktan eğitim istatistiklerinin katılım sayısıyla sınırlı olduğunu söyledi ve sürecin daha iyi anlaşılması için daha fazla veriye ihtiyaç duyulduğunu kaydetti. Öğretmen, yardımcı personel ve destek personelin sayısının artırılması, yeni okul yapımı ve yeni derslik hazırlama, öğrencilerin beslenme ve ulaşım sorunlarının çözülmesi için devletin önlem alarak, bütçe ayrılarak yüz yüze eğitimin koşullarını hazırlaması

gerektiğini vurgulayan Kurul, öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlarla ilgili de bilgilendirme yaparak çözüm yollarına dönük önerilerde bulundu.

“EBA’da Ulaşılan Sayılar Yetersiz”

Eğitim-İş Başkanı Orhan Yıldırım ise öncesinde yaşanan sorunlar salgın dönemine yenilerini eklendiğini ifade ederek, Avrupa’da en fazla öğrencisi olan ülkelerden bir olan ülkemizin uzaktan eğitim sorunlarını hızlıca çözülmesini beklemediklerini ifade etti. Pandeminin ilk ortaya çıktığı 2020 Mart ayında, 30-40 bin kişinin erişimi sağlanan Eğitim Bilişim Ağı’nın (EBA), Haziran ayında 300-400 binlere ve Eylül ayında ise ancak 1 milyona ulaştığını kaydetti. Yıldırım, 18 milyon öğrenci ve 1 milyon öğretmenin bulunduğu ülkemiz için ulaşılan son sayının bile son derece yetersiz olduğunu vurguladı. Resmi açıklamalara göre bugüne kadar 11 milyon öğrencinin EBA’ya girdiğini ve bunun 7 milyon gibi devasa sayıda öğrencinin bu dönemde eğitime hiç ulaşamadığını ortaya koyduğunu ifade etti. Yıldırım, aylar geçmesine rağmen yeterli iyileşme sağlanamayan eğitim sorununun en büyük sebebinin, MEB’in çözüm yollarını, sadece kendi atanmış bürokratları arasında araması ve şeffaf olmayı reddetmesi olduğunu söyledi. Salgının, krizle başa çıkamayan, koordinasyon sağlayamayan, planlama yapamayan bürokratlar, bakanlık ve hükümetle baş başa olduğumuzu ortaya koyduğunu kaydetti. Sorun ortaya çıktıktan sonra başta eğitim sendikaları, üniversiteler, ilgili fakülteler, akademisyenler, konunun uzmanları ve siyasi partilerin bir araya getirilmediğini ifade eden Yıldırım, bunlar yapılmış olsaydı bugünkünden çok daha iyi bir noktada olunabileceğine vurgu yaptı.

“Türk Telekom Gelirleri Yüzde 21 Arttı”

EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ ise toplantıda, telekom sektörü abone

sayıları ve pandemi sürecindeki kullanım bilgileri hakkında bilgi verdi. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun (BTK) verilerine göre 2020 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla kablo haricindeki sabit geniş bant İnternet abonelerinin yaklaşık yüzde 94’ünün bireysel aboneliğe, kalanının ise kurumsal aboneliğe sahip olduğunu, bu çeyrekte nüfusa göre sabit geniş bant abone yaygınlık oranının yüzde 19.1 olduğunu kaydetti. Özdağ, Türk Telekom sabit geniş bant satışından kaynaklanan gelirlerinin 2019’dan 2020’ye yaklaşık yüzde 21 arttığını kaydederek bu artışın normalde alım gücü olmadığı halde pandemide eğitim sebebiyle almak zorunda kalan vatandaşlardan kaynaklandığını şeklinde yorumlanabileceğini ifade etti. Ayrıca ülkemizdeki İnternet tarifelerini de inceleyen Özdağ, en düşük tarife ücretinin bile (ayda 24 Mbps limitsiz 75 TL) oldukça yüksek olduğunu, ayrıca İnternet sağlayıcı firmaların her yıl okul açılışında yaptıkları İnternet kampanyalarını pandemi döneminde yapmadıklarına dikkat çekti.

“Fırsat Eşitsizliği İnanılmaz Boyutlarda”

Gazeteci-Yazar Fusun Sarp Nebil ise “Eğitim Yönetilemiyor” başlıklı sunumunda Türkiye’de 24 milyon hanenin ancak yüzde 48.8’inde sabit İnternet olduğunu, bunun eğitimde fırsat eşitsizliğini inanılmaz bir boyuta taşıdığını ifade etti. EBA’nın en üst kapasitesinin 2-3 milyon ile sınırlı olduğunu vurgulayan Nebil, İnternet giderleri ile bilgisayar, cep telefonu

masraflarının ailelerin sırtında büyük bir yüke ve baskı unsuruna dönüştüğünü kaydetti. Bugün 15 milyon yetersiz eğitim alan gencin, özel okullardan mezun olacak sayısı 1.5 milyon kadar olan gençle eşit şartlarda olmadığını, ciddi bir dezavantajla üniversiteye girme ve sonrasında iş bulma savaşına gireceklerini vurguladı. Nebil, Evrensel Hizmet fonu ile yeterli bütçesi olan Bilgi Teknolojileri Kurumu’nun bir an önce İnternet alt yapısı tamamlaması gerektiğine vurgu yaptı.

“İnternet Altyapısı Yetersiz”

Telkoder Başkanı Halil Nadir Teberci, İstanbul dâhil Türkiye’nin her yerinde İnternet alt yapısının sorunlu olduğunu ifade ederek İnternet’in olduğu yerlerde de gün içinde pek çok kesinti yaşandığını vurguladı. Teberci, öğrencilerin İnternet ile ilgili yaşadıkları sıkıntıları üç gruba ayırdı: İnternet alt yapısının hiç olmaması, altyapı olduğu halde kullanılabileceği cihazın olmaması ve son olarak İnternet erişimindeki kalitesizlik. Dünyadaki en kaliteli İnternet erişiminin fiber olduğunu kaydeden Teberci, Türkiye’deki toplam fiber uzunluğunun 413 bin km olduğunu, bunun yaklaşık 180 bin km’sinin İnternet işletmecilerinin kendileri tarafından kullanıldığını, kalan 220 bin km’lik bölümün kullanıcıların hizmetinde olduğunu bilgisini verdi. Ülkemizin fiber alt yapısının 200 kat artırılması gerektiğini, biriken fonların altyapının tamamlanması ve imkânı olmayan öğrencilere bilgisayar, tablet sağlanması için kullanılması gerekti-

ğini ifade etti. Teberci, sadece EBA'ya erişimin ücretsiz olması ya da öğrenci başına aylık 30-35 GB kota verilmesi, geniş bant İnternet aboneliği olan 6 milyon öğrenci ve öğretmenin KDV ve ÖİV'den muaf tutulması gibi başka öneriler de getirerek bu sorunları çözmek için pek çok yöntem geliştirilebileceğini vurguladı.

“Çözüm Vergi İndirimi”

TÜBİDER Başkanı Rüşti Arseven, bilişim sektöründe yaşananlarla ilgili bilgilendirmede bulundu. Ülkemizde bilişim pazarının büyüklüğünün 2013 yılında 10.5 milyar dolar iken 2019'da 9.8 milyar dolar olduğunu, gelişme yerine gerileme yaşandığını ifade etti. Arseven, 2013'te 76 milyon olan ülke nüfusumuzun, 2019'da 82 milyona çıktığını da ekleyerek kişi başı harcamamızın ise 140 dolardan 120 dolara düşerek bu sektörde yüzde 17'lik bir küçülme yaşandığını kaydetti. BTK'nın telekomünikasyon ağırlıklı olarak çalışmalarını yürüttüğünü, bilişim alanında çok az faaliyet gösterdiğini ve veri sunduğunu kaydeden Arseven, bunun sektörel bir sorun yarattığını da ekledi. Bilişim sektörünün kamudaki eğitime destek verebilmesi ve cihazların uygun fiyatla sağlanması için bilgisayar ürünlerindeki KDV ve gümrük vergilerinin kaldırılması, öğretmenlere ve öğrencilere verilecek bilgisayarların ülke genelindeki 30 bin bilişim bayisi üzerinden dağıtılması önerilerini getirdi.

“Geleceğe Bağış” Kampanyası

Tüketici Birliği Federasyonu Başkanı Mehmet Bülent Deniz, imkânı olmayan öğrencilerin İnternet'e erişmesini sağlamak için düzenledikleri “Geleceğe Bağış” çağrısı hakkında bilgilendirmede bulundu. Türkiye'de en az 3 milyon çocuk ve gencin İnternet'e hiç erişimi olmadığını ve benzer sayılarda çocuk ve gencin de cep telefonu, tablet veya bilgisayarının bulunmadı-

ğını ifade eden Deniz, pandeminin bir süre daha devam edeceği göz önüne alınırsa bu sorunu bir an önce çözmek zorunda olduğumuzu kaydetti. Kullanılmayan ikinci el bilgisayar, cep telefonları, tabletleri elden geçirerek ihtiyaç sahibi öğrencilere ulaştırılmasını ve erişimi olmayan öğrencilerin İnternet giderlerinin üstlenilmesini hedefleyen Geleceğe Çağrı kampanyasının, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için ufak da olsa bir katkı sunabileceğini kaydetti. Vatandaşlardan bekladıklarının üzerinde bir destek aldıklarını anlatan Deniz, ancak hükümet ve yerel yönetimlerin benzer duyarlılığı göstermediğini sözlerine ekledi. Özellikle belediyelerin kendi imkânlarıyla bu kampanyaya destek olabileceğini ifade ederek toplantı katılımcılarına bunun yaygınlaştırılması için destek çağrısında bulundu.

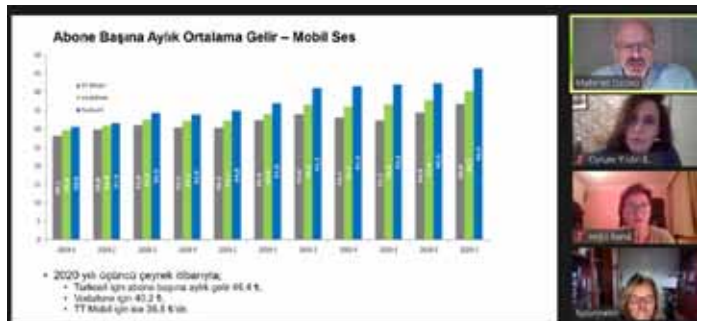
“Her Okulla Bilişim Öğretmeni ve Sağlık Görevlisi”

Toplantıya katılan İyi Parti Ankara Milletvekili ve Eğitim Politikaları Başkanı Şenol Sunat ise algın koşullarında kapanmanın da zorunlu olduğunu ifade ederek konuşmasına başladı. Salgın döneminde sorunluluğu bütünüyle veliye bırakılarak bir dönem yüzyüze eğitim yapıldığını hatırlatan Sunat, İyi Parti olarak her okula, bir bilişim öğretmeni ile bir sağlık görevlisinin atanması önerisini getirdiklerini kaydetti. Anketlerin öğrencilerin yaklaşık yüzde 42'sinin sisteme ulaşabilecek tablet, bilgisayar ya da telefonunun olmadığını ve yüzde 60'ının EBA'yı başarılı bulmadığını ortaya koyduğunu ifade etti. Eğitim Bilim Kurulu benzeri bir yapının kurulması ge-

rektiğini savunduklarını hatırlatan Sunat, eğitim ile ilgili konularda sadece Sağlık Bakanlığı'na bağlı Bilim Kurulu'nun karar vermesinin yanlış olduğunu anlattı.

Sisteme hiç giriş yapamamış en az 7 milyon öğrenciye, öğretmenlerin kanaat notu vermesinin beklenmesindeki garipliğin altını çizen Sunat, öğrencilerin EBA sistemini kullanım oranları ve teknik altyapıya ilişkin verileri alabilmek için verdiği soru önergelerinin de yanıtsız kaldığını ifade etti. Sunat ayrıca, partisinin eğitim sorunlarına ilişkin ilgili tüm sendikalar, meslek örgütleri, sektör temsilcileri, uzmanlarla ilişki içinde, ortak akılla çözüm bulunması ve kampanya yürütülmesi için çalışmaya devam edeceğini kaydetti.

İyi Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Prof. Dr. Ümit Özlale ise konuşmasında, pandemi döneminde hem iş hayatında hem de eğitimde yaygınlaşmış olan hibrit çalışma ve eğitim modellerine ilişkin çekincelelerini dile getirdi. Kimsenin birbiriyle yüz yüze temas edemediği, evlerinde, birbirinden ayrı alanlarda, sadece dijital düzeyde ilişki kurmanın toplumun birbirinden uzaklaşmasına ve ayrı düşmesine yol açacağını belirtti. Özlale, insanların bu yöntemle zamanla empati ve ilişki kurma yeteneklerinin köreleceğini ve birbirlerinin sorunlarıyla yüzleşme kabiliyetinin azalacağını ifade etti. Hibrit modellerin imkân verdiği, dünyanın her yerine eğitimin taşınmasının ilk bakışta cazip ve eşitleyici görüldüğünü kaydeden

En Ucuz Tarifeler - 5 Ocak 2020

- 12 Mbps 200 GB 80 TL (TT)
- 6 Mbps limitiz 90 TL (Tic)
- 24 Mbps limitiz 75 TL (Vodafone)
- 18 Mbps sınırsız 87 TL (TürkSat)

Dünyada Bazı Bölgeler İçin Ortalama Hızlar 5-Mbps

Bölge	Ortalama Hız
Avrupa	80.11
Asya	80.41
Avustralya	81.22
Avrupa	80.22
Avrupa	80.22
Avrupa	80.22
Avrupa	80.22
Avrupa	80.22
Avrupa	80.22

Kaynak: <https://www.internet.com.tr/haber/2020/01/05/en-ucuz-internet-tarifeleri-5-ocak-2020>

Özlale, eğitimcilerin konunun özellikle bu yanına ilişkin fikirlerinin ortaya koyulması gerektiğini sözlerine ekledi.

İkinci toplantıda ise sırasıyla Eğitim-Sen Genel Başkanı Nejla Kurul, Eğitim-İş Başkanı Orhan Yıldırım, Gazeteci-Yazar Fusun Sarp Nebil, Telkoder Başkanı Halil Nadir Teberci, EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Özdağ, TÜBİDER Başkanı Rüştü Arseven ve Tüketici Birliği Federasyonu Başkanı Mehmet Bülent Deniz'in sunumlarını gerçekleştirerek, tespit ettikleri sorunları ve çözüm önerilerini paylaştılar.

"Eğitim 5 Temel Sorundan Biri"

Sunumların ardından CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu söz aldı. Konuşmasına yapılan sunumlara ve kapsamlı bilgilendirmelere teşekkür ederek başlayan Kılıçdaroğlu, Pandemi sürecinde toplantıda konuşulan önerilerin benzerlerini hükümete ve MEB'e yaptıklarını kaydetti. Eğitimin, demokrasi, dış politika, toplumsal barış ve ekonomi ile beraber Türkiye'nin 5 temel sorunundan biri olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, pandemi sürecinde tüm bu alanlardaki sorunların katlandığını ifade etti. Eğitim alanında evrensel değerlerle ülke değerlerini birleştiren bir politika izlenmesi gerektiğini belirtti. Devlet yönetiminin saydam olmadığını ifade eden Kılıçdaroğlu, ne BTK'nın ne de diğer ilgili kuruluşların ne yaptığını, ne harcadığını kimsenin bilmediğini söyleyerek rakamlar bilinse sağlıklı çözümler bulunabileceğini kaydetti.

Kılıçdaroğlu, pandemi dönemindeki eğitimin durumunu anlamak için daha kapsamlı verilere ulaşmak üzere Meclis'te soru önergeleri verdiklerini ancak sonuçsuz kaldığını ekledi. Benzer şekilde yine Meclis'te öğrenci ve öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullanmak üzere satın alacakları tablet, bilgisayar gibi cihazlarda vergi indirimi için yasa teklifi sunduklarını da anlattı. Yüz yüze eğitimi sağlayacak geniş derslikler probleminin çözümü için CHP'li büyükşehir belediyeleri aracılığıyla yapılabilecek işbirlikleriyle ilgili MEB'e öneriler getirdiklerini ifade etti. Ancak hiçbir bakanlığın bağımsız iradesinin olmadığına değinen Kılıçdaroğlu, bu girişimlerin sonuçsuz kaldığını anlatarak MEB'in ihtiyaç duyduğu bütçeyi Maliye Bakanlığı'ndan alamadığını da sözlerine ekledi.

Eğitimin çağdaşlaşmasının ülkenin tüm sorunlarını aşmak için gerekli ilk adım olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, önümüzdeki seçim sonrasında, toplantıda konuşulan bütün bu problemlerin çözümünü, ilgili meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, sendikalar ve sektör temsilcilerinin önerileri ışığında hızla hayata geçireceklerini ifade ederek sözlerini tamamladı.

Geliştirilen Çözüm Önerileri

İki toplantıda gerçekleştirilen sunumlar ve yürütülen tartışmalara ışığında aşağıdaki çözüm önerileri geliştirildi:

"- Pandemi koşullarında uzaktan eğitim, öğrencilerimizin eğitim ve iletişim hakkına erişiminde önemli bir kanal olmuştur. Ancak hem öğrenciler hem de öğretmenler bilgisayar, tablet ve internet ağlarına erişimde büyük

sorunlar yaşamaktadır. Öğretmenler ve öğrenciler için bilgisayar ve internet eğlence veya lüks değil, bir eğitim aracıdır. Bu nedenle hem öğrencilerimiz hem de öğretmenlerimiz bilişim teknolojileri ve ağlarını edinmek üzere desteklenmeli ve bu harcamalar kamusal uzaktan eğitim hakkının bir gereği olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından karşılanmalıdır.

- Zamanlama ve dağıtım sorunları açısından bu araçların, yerel bilgisayar satıcılarından ya da İnternet servis sağlayıcılarından öğretmen ve öğrencilerin belge ibraz etmesi karşılığında temin edilmesi, bedelinin de (eczane sistemi gibi) devlet tarafından karşılanması gereklidir.

- MEB, İnternet servis sağlayıcıları ve bilgisayar markaları ile öğretmenler ve öğrenciler için sabit düşük fiyat anlaşması yapmalıdır.

- EBA canlı kapasitesi derhal 5 milyona çıkarılmalıdır. Dünya Bankası'nın 2023'e kadar ayırdığı 160 milyon dolar hızla öğrenciler için tahsis edilmelidir.

- EBA içeriği 2021-22 eğitim öğretim dönemi başına kadar tamamen interaktif hale getirilmelidir.

- İnternet için altyapının yaygınlaştırılmasının önü açılmalıdır.

- İnternet hizmetlerinden alınan KDV ve ÖİV öğrenci ve öğretmenler için kaldırılmalıdır.

- İnternet altyapısı ve öğretmen+öğrencilerin bilgisayarları için BTK'nın sektörden almakta olduğu katkı payı (bu sene 5.8 milyar TL) sektöre tahsis edilmez.

- MEB altyapısı kurmak ve EBA içeriğini geliştirmek için yapılması gereken harcamalar Evrensel Hizmet Fonu'ndan karşılanmalıdır.

- EBA verilerinin de Sağlık Bakanlığı'nın turkuaz tablosu gibi günlük paylaşılması gerekmektedir. Kaç öğrencinin derslere katıldığı, kaç saat ders yapıldığı, kaç kişinin bağla-

namadığı gibi veriler günlük açıklanmalıdır.

- Uzaktan eğitim konusunda özel gereksinimlere ihtiyaı olan vatan-daşlarımız ihmal edilmekte ve çoğu eğitimden uzak kalmaktadır. Kendileri için gerekli erişim altyapısı sağlanmalıdır.

- Uzaktan eğitim konusunda ana dili Türkçe olmayan vatandaşlarımız,

sığınmacı çocuklarımızın eğitimi ihmal edilmiştir.

- Okulların kapatılmasından turizmin etkileneceği düşünülüyorsa öğrencilerin tatile gittikleri yerlerdeki okullarda eğitime devam edebilmesi için gerekli hazırlıklar yapılmalı ve öğrenciler bulundukları yerdeki kendilerine uygun okullarda eğitimine devam edebilmelidir.

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından; yılda en az iki kez; MBps (saniyede iltilen mega bit) başına fiber ve bakır-fiber karma altyapılar ayrı ayrı olmak üzere kotalı-kotasız baz tarife açıklanmalıdır. Mobil operatörler için bir önceki yılın MOU (abone başına ortalama dakika) değerı ile ortalama SMS değerine göre mobil baz tarife açıklanmalıdır.”